

УДК 687.254.81

РОЗРОБКА АСОРТИМЕНТУ ТА ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ ПАНЧІШНО-ШКАРПЕТКОВОГО ЖІНОЧОГО ВИРОБУ

Т.М. Дмитренко, Т.В. Єліна, Т.А. Дзикович
Київський національний університет технологій та дизайну

На сьогодні панчішно-шкарпеткові вироби знову набувають популярності в Україні та світі [1]. В Україні налічується понад 40 середніх і малих підприємств панчішно-шкарпеткової галузі, серед яких можна виділити низку провідних. ТОВ «Дюна-Веста» (Львівська обл., м. Червоноград) сьогодні єдина українська фабрика з абсолютно повним спектром панчішно-шкарпеткового асортименту: від немовлят до дорослих, на будь-який смак, колір, розмір, сезон. ТОВ «Дюна - Веста» отримала сертифікат Oeko-Tex® Standard 100 – це підтвердження якості панчішно-шкарпеткових виробів та їх безпеки для здоров'я. Виробничі потужності ТОВ торговий дім «Теркурій» (м. Тернопіль) складають 1 млн пар на місяць. Компанія експортує свої вироби до США, Німеччини, Австрії, Чехії, Росії. Житомирська панчішна фабрика «Легка хода» (м. Житомир) виготовляє всі вироби відмінної якості, що зроблені з екологічно чистої натуральної сировини, не викликають алергії; п'ята і мисок посилені для більшої зносостійкості. ТОВ «Харківська панчішно-шкарпеткова фабрика» (м. Харків) займає лідируючі позиції у східній Україні. Сьогодні фабрика виробляє чоловічі та жіночі шкарпетки різних серій: Classic, Comfort, Premium, Sport. «Нова Лінія» (м.Тернопіль) - це сучасне підприємство, засноване у 2001 року, використовує сировину імпортного виробництва: Іспанії, Італії, Польщі, Чехії та Індії, що дозволяє створювати продукцію, яка відповідає високим європейським стандартам і складає конкуренцію відомим світовим виробникам.

Дослідження історії розвитку даних виробів показали, що перші в'язані шкарпетки були знайдені близько V ст. до н. е. Зображення жінки в шкарпетках збереглося на стінах єгипетської гробниці (1900 р. до н.е.), відповідні артефакти виявили в Помпеях і в коптських похованнях [2]. В середні віки панчохи отримали широке поширення, але серед чоловіків, що були запозичені у арабів в VIII столітті під час війни іспанців з маврами. Першим центром панчішного виробництва стала Іспанія. Панчіхи шили по нозі з сукна, шкіри, полотна і кріпилися зав'язками до куртки або поясу. Судячи з історичних джерел, панчохи широко поширилися в Європі в XV столітті, коли були винайдені перші технологічні способи ручного в'язання. Центром виробництва в'язаних панчохла стала Англія. В'язали їх в основному з вовни, льону, а для найзаможніших покупців - з шовку. Достовірно відомо, що шовкові панчохла носила королева Єлизавета I. При англійській королеві Єлизаветі в 1589 році був винайдений і перший в світі верстат для панчохла. Її автор Уільям Лі (William Lee) з Вулбриджа. Відтоді в'язані панчіхи почали витісняти зшиті, проте повністю вони їх замінили тільки наприкінці XVIII ст. У XIX ст. у зв'язку з появою довгих трубоподібних штанів чоловічі панчохла ставали коротшими і перетворилися на шкарпетки, які є актуальними до наших часів [2]. Перша панчішно-шкарпеткова революція відбулася в кінці 1930 - х років, коли американська хімічна компанія DuPont представила на ринок панчохла з першого синтетичного волокна - нейлону. За перший рік масових продажів нейлонових панчохла в США було реалізовано 64 млн пар. Крім того фірма DuPont випустила волокно еластан, яке відкрило нові горизонти в панчішному виробництві. Особливо витонченими вважалися панчохла зі швом та «французькою п'ятою», яка вив'язана більш темною вставкою на задній нижній частині панчохла. Безшовні панчохла з'явилися в продажу в 50- ті роки, а широко доступними стали в 60-ті. В 1730-х у моді, крім однотонних, з'являються різнокольорові, смугасті та картаті повсякденні панчохла. В 1959 р. розпочалася друга революція, яка пов'язана з появою еластичної текстурованої нитки з поліаміду Лусга.

У ході аналізу та дослідження даної теми розроблено новий асортимент, здійснено дизайн-проекткування та виготовлено промисловий зразок панчішно-шкарпеткового виробу

рис.1. Панчішно-шкарпетковий жіночий виріб, виконаний у вигляді панчіх, що включають мисок, слід, п'ятку, поголінок, візерункову центральну частину та борт. Візерункова частина виконується переплетенням подвійний неповний двоколірний чорно-білий жакард. Візерункова центральна частина оздоблена стилізованим тваринним орнаментом, що імітує окрас зебри рис.2. Борт зв'язаний переплетенням ластик 2+2. Паголінок, слід, мисок та п'ятка вив'язані переплетенням ластик 1+1. Такі переплетення дозволяють виробу вільно прилягати до ноги, що надає візуальне відчуття об'єму та імітує виріб у вигляді панчіх ручної роботи. Колористичне рішення побудоване на поєднанні контрастних кольорів. При виготовленні промислового зразка використано білий та чорний колір пряжі. Виріб виготовлено з напіввовняної пряжі, що задовольняє більшість потреб споживача при використанні даного асортименту. До переваг напіввовняної пряжі є її теплозахисні властивості, досить висока гігроскопічність та практичність у використанні.

Рис.1. Панчішно-шкарпетковий виріб

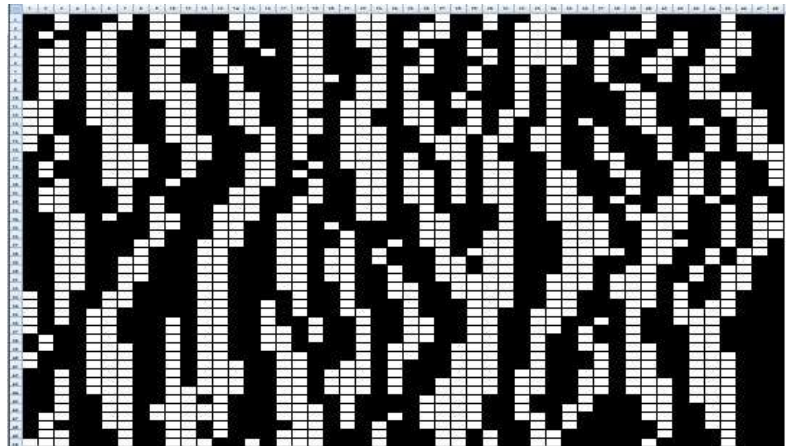

Рис.2. Рапорт візерунка

Висновки. В результаті виконаної роботи розроблено панчішно-шкарпетковий виріб у вигляді ручної роботи, що значно розширює асортимент сучасних виробів вітчизняного виробництва.

Ключові слова: асортимент, панчішно-шкарпетковий виріб, дизайн-проекування, орнамент.

Список використаних джерел

1. Цаль С. І. Історичний розвиток в'язаного одягу: світові тенденції / С. І. Цаль // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . Мистецтвознавство. Архитектура . - 2010. - № 1. - С.73-75.
2. Н.В.Омельченко. Сучасне матеріалознавство та товарознавство: теорія, практика, освіта/ Н.В.Омельченко, О.М.Бондаренко//Вісник Полтавський університет економіки і торгівлі . - 2015. - С.208 - 210.
3. Дрегуляс Е. П. Колготки – прикраса для жіночих ніг / Е. П. Дрегуляс, В. В. Рибальченко, Т. М. Ткачова // Легка промисловість. - 2007. - № 2. - С. 56.
4. "Чуллок со стрелкой, каблук высокий..." (жінщина в чулках як соціокультурний феномен) [Електронний ресурс] . - 2010. - № 1. - С.73-75.
5. Н.В. Омельченко. Сучасне матеріалознавство та товарознавство: теорія, практика, освіта/ Н.В.] – Режим доступу до ресурсу: <https://chelovek.iph.ras.ru/article/view/3005/2251>